

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Јул 2018.

Београд, август 2018.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	5
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката.....	6
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва.....	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму инфлационог таргетирања. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од децембра 2014, за Народну банку Србије, спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Инфлациона очекивања финансијског сектора и привреде у јулу су наставила да се крећу у границама циља Народне банке Србије ($3 \pm 1,5\%$).

Инфлациона очекивања финансијског сектора, привреде и синдиката за годину дана унапред, према резултатима анкете агенције Ипсос, наставила су да се крећу у границама циља ($3 \pm 1,5\%$) и у јулу су била на нивоу од циљаних 3,0% (финансијски сектор), 2,7% (привреда) и 3,2% (синдикати). Инфлациона очекивања становништва задржана су на нивоу од 5,0%.

Средњорочна инфлациона очекивања привреде и финансијског сектора крећу се око циљане вредности (2,8% и 3,2%, респективно), док су очекивања становништва и представника синдиката на нивоу од 5,0%.

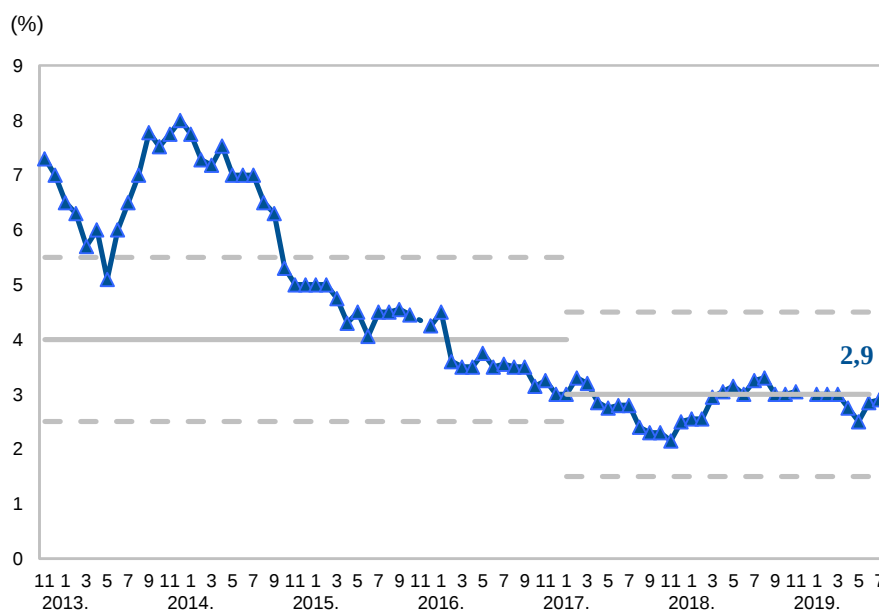
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред, према резултатима Ипсосове анкете, у јулу су остала на циљаних 3,0%. Према августовској анкети агенције Блумберг, краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора приближила су се циљу и износила су 2,9% (јул 2,8%).

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ за годину дана унапред (која обухвата резултате из анкета агенција Ипсос и Блумберг) у јулу је износила 2,9% (јун 2,85%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године унапред) налазе се у границама циља од увођења овог питања у анкетни упитник (март 2014. године) и у јулу су износила 3,2% (јун 3,0%).

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

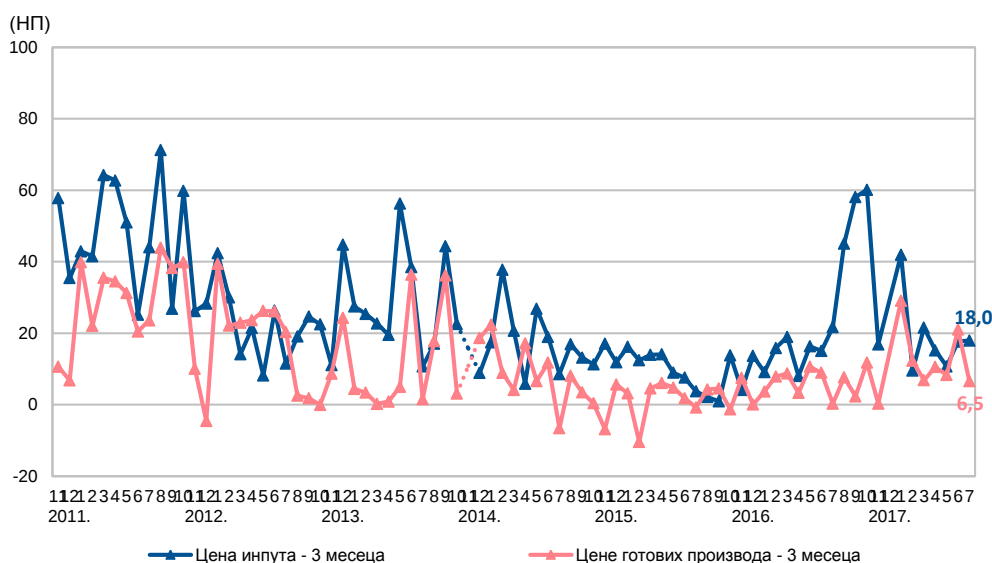
Инфлациона очекивања привреде

Трећи месец заредом, инфлациона очекивања привредника износе 2,7% у кратком, односно 2,8% у средњем року.

Привредници су повећали своја очекивања у погледу раста БДП-а у текућој години, са 3,0% у јунској на 3,5% у јулској анкети.

Већина привредника је и у јулу (93,1%) очекивала да се цене њихових производа у наредна три месеца неће мењати. Знатан пад бележи нето проценат² (НП) привредника, који у наредна три месеца очекује раст цена *својих производа*, са 21,1% у јуну на 6,5% у јулу, што је најнижа вредност ове године. Када је реч о очекиваном расту цена њихових производа у наредној години дана, НП привредника је благо повећан, на 58,7% (јун 57,7%). НП привредника који очекује раст *цена инпута у наредна три месеца у јулу је износио 18,0%*, што је готово непромењена вредност у односу на јунску анкету (17,7%), а у погледу очекиваног раста цена инпута у наредној години дана *порастао* на 30,3% (јун 28,9%).

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
 Извор: Нинамедија/Ипсос.

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

НП привреде који очекује **раст производње/промета у наредна три месеца повећан је** и износи 27,2% (20,7% у јуну), док је НП испитаника који очекује **раст у наредној години дана** готово непромењен 41,9% (јун 42,2%).

Инфлациона очекивања синдиката

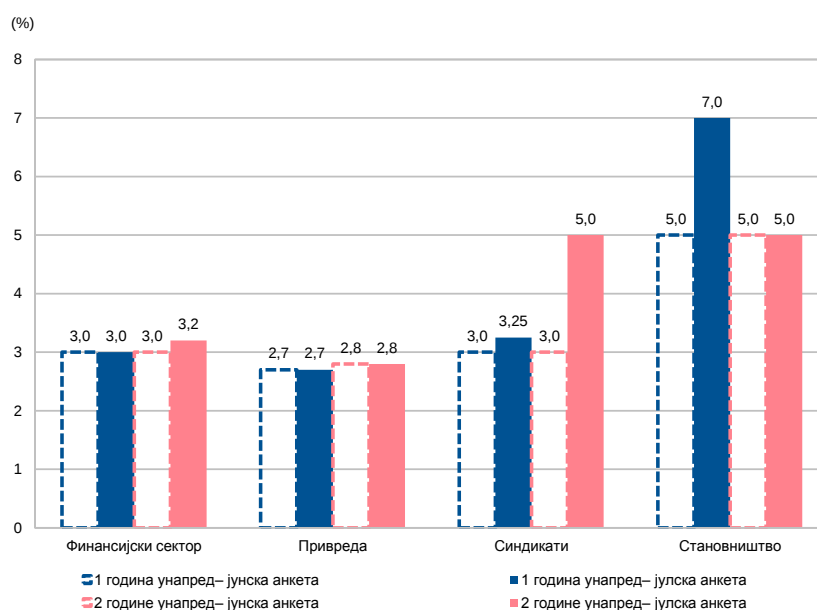
Краткорочна инфлациона очекивања представника синдиката, према резултатима анкете агенције Ипсос, повећана су на 3,25% (јун 3,0%), док су средњорочна инфлациона очекивања на нивоу од 5,0% (јун 3,0%).

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Према резултатима јулске анкете агенције Ипсос, краткорочна инфлациона очекивања становништва нашла су се на нивоу од 7,0%, док су средњорочна инфлациона очекивања остала непромењена на нивоу од 5,0% и на том нивоу се налазе од маја 2017. године (са изузетком јануара 2018. године, када су средњорочна очекивања износила 6,0%).

Графикон 3. Очекивана мг. инфлација за једну и две године дана унапред

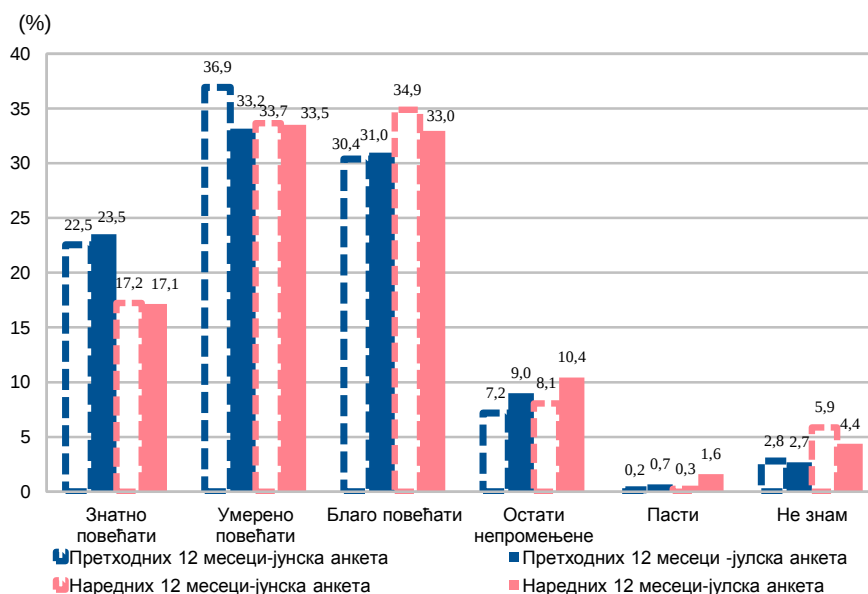
Извор: Ипсос.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

Резултати описне (квалитативне) анкете, као и претходних месеци, у складу су с нумерички исказаном очекиваном инфлацијом. И у јулу, највећи број анкетираних грађана (66,5%) очекује **умерено или благо повећање цена** у наредној години дана. Учешће анкетираних који очекују знатно повећање цена у наредној години дана у јулу (17,1%) остало је на приближном нивоу из јуна (17,2%). Истовремено, расте удео анкетираних који не очекује промену цена у наредној години дана 10,4% (јун 8,1%), као и удео оних који очекују њихов пад 1,6% (јун 0,3%).

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу, што доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

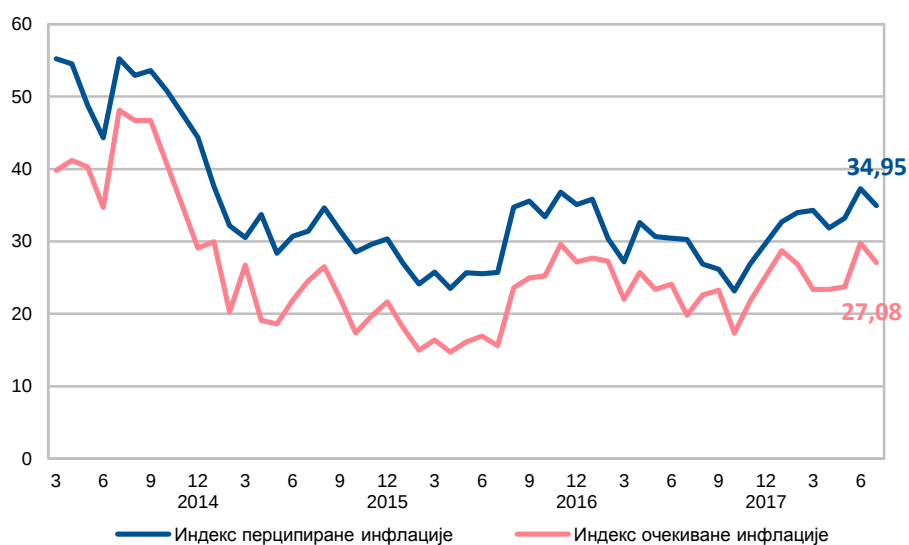
Извор: Ипсос.

Становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа него претходне године, што се исказује вишом вредношћу индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање последица је тога што **део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци**³.

³ Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

(у индексним поенима)

Извор: Ипсос.